

4. časť: Používanie licencií CC a diel s licenciou CC

Toto dielo podlieha licencií [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Keďže už viete, ako licencie fungujú a ako sú navrhnuté, ste pripravení použiť licencie CC a nástroj CC0 aj pri svojich vlastných dielach či opakovane použiť diela s licenciou CC vytvorené inými používateľmi.

Táto časť sa venuje všetkému, čo potrebujete vedieť ako poskytovateľ licencie CC aj ako ďalší používateľ. Ak vaše vlastné dielo s licenciou CC obsahuje dielo s licenciou CC vytvorené inými osobami, ste aj jedným aj druhým!

Táto časť pozostáva zo štyroch sekcií:

- [4.1 Výber a použitie licencie CC](#)
- [4.2 Čo je potrebné zvážiť po udelení licencie CC](#)
- [4.3 Vyhľadanie a opakované použitie diela s licenciou CC](#)
- [4.4 Remixovanie diela s licenciou CC](#)

Existujú aj [doplnkové zdroje](#), ak máte záujem dozvedieť sa viac o niektorej z tém obsiahnutých v tejto časti.

4.1 Výber a použitie licencie CC

Použitie licencie CC je jednoduché, existuje však niekoľko dôležitých faktorov, ktoré treba zvážiť pred tým, než tak urobíte.

[Ikona licencie CC BY](#). [Ochranná známka](#): Creative Commons.

Čo sa naučíme

- Vymenovať najdôležitejšie faktory, ktoré treba zvážiť pred použitím licencie CC alebo nástroja CC0
- Použiť licenciu pomocou nástroja CC na výber licencie a CC0 pomocou nástroja CC na venovanie diela verejnej sfére (public domain)
- Posúdiť, ktorá licencia sa má použiť na základe relevantných faktorov

Otázky / Prečo je to dôležité

Čo by mali tvorcovia zvážiť pred použitím licencie CC alebo CC0 pri svojom diele? Tvorcovia, ktorí sa rozhodnú šíriť svoje diela prostredníctvom CC, majú niekoľko možností. Pred použitím ktorejkoľvek licencie CC alebo CC0 treba zvážiť aj o mnohé ďalšie veci, vrátane toho, či disponujete všetkými potrebnými právami, a ak nie, akým spôsobom to oznámiť verejnosti.

Osobné zamyslenie / Prečo je to pre vás dôležité

Ako by ste postupovali pri výbere konkrétnej licencie CC pre svoje dielo? Viete, ako v praxi pripojiť licenciu k dielu po tom, čo ste si nejakú vybrali? Čo ak zmeníte ohľadom licencie názor?

Získavanie potrebných vedomostí

Pred rozhodnutím o tom, či chcete pri svojom tvorivom diele použiť licenciu Creative Commons alebo CC0, je potrebné zvážiť niekoľko dôležitých vecí:

Licencie a CC0 sú neodvolateľné. Neodvolateľné znamená právnu dohodu, ktorú nie je možné zrušiť. To znamená, že v momente, keď na dielo použijete licenciu CC, táto licencia CC bude na dielo platiť dovtedy, kým nevyprie platnosť autorských práv na dielo. Tento aspekt udeľovania licencií CC je z pohľadu ďalších používateľov veľmi žiaduci, pretože majú istotu, že tvorca nemôže svojvoľne stiahnuť práva, ktoré im boli udelené na základe licencie CC.

Keďže licencie sú neodvolateľné, pred rozhodnutím o použití licencie CC na dielo je veľmi

dôležité starostlivo zvážiť jednotlivé možnosti.

Autorské práva na dielo musíte vlastniť alebo spravovať. Mali by ste spravovať autorské práva na dielo, na ktoré sa vzťahuje licencia. Napríklad, nevlastníte ani nespravujete žiadne autorské práva na dielo, ktoré [je súčasťou verejnej sféry](#) (public domain), a rovnako nevlastníte ani nespravujete autorské práva na pieseň Enriqueho Iglesiasa. Okrem toho, ak ste vytvorili materiál v rámci svojho zamestnania, nemusíte byť nositeľom práv a pred použitím licencie CC možno budete musieť získať povolenie od svojho zamestnávateľa. Pred udelením licencie [sa uistite, že máte autorské práva](#) na dielo, pri ktorom uplatníte licenciu CC.

Ktorú licenciu Creative Commons by som mal použiť?

Šesť licencií Creative Commons ponúka viacero možností tvorcom, ktorí chcú šíriť svoje dielo vo verejnosti a zároveň si chcú ponechať autorské práva. Najlepší spôsob, ako sa rozhodnúť, ktorá licencia je pre vás vhodná, je premyslieť si, prečo chcete svoje dielo šíriť a ako by ste chceli, aby ostatní vaše dielo používali.

Zvážiť treba napríklad tieto otázky:

Myslíte si, že ľudia by mohli vytvoriť zaujímavé nové diela na základe vašej tvorby? Chcete ľuďom umožniť preložiť vaše texty do rôznych jazykov alebo inak ich prispôbiť na účely ich vlastných potrieb? Ak áno, mali by ste si vybrať licenciu, ktorá umožňuje upravovať vaše dielo.

Je pre vás dôležité, aby mohli byť vaše obrázky začlenené do Wikipédie? Ak áno, potom by ste si mali vybrať CC BY, BY-SA alebo CC0, pretože Wikipédia nepovoľuje obrázky s licenciou Nekomerčné použitie (NonCommercial) alebo Bez odvodeného obsahu (NoDerivatives) s výnimkou špecifických prípadov.

Chcete sa vzdať všetkých svojich práv na svoje dielo, aby ho mohol ktokoľvek na svete použiť na akýkoľvek účel? Potom možno zvážite použitie nástroja CC0 na venovanie diela verejnej sfére (public domain).

Ak potrebujete pomoc pri rozhodovaní o tom, ktorá licencia by mohla byť pre vás najlepšia, môže vám pomôcť tento vývojový diagram z CC Austrália (pozor, informácie, ktoré sú v ňom obsiahnuté, nepredstavujú právne poradenstvo): <http://creativecommons.org.au/learn/fact-sheets/licensing-flowchart/>

Ktoré licencie Creative Commons sú pre mňa vhodné?

Inštrukcie

Creative Commons (CC) je nezisková organizácia, ktorej činnosť je zameraná na uľahčenie šírenia, opakovaného použitia, modifikácie a remixovania kreatívneho materiálu, a to prostredníctvom voľných licencií, ktoré autorom umožňujú udeliť povolenia na niektoré spôsoby použitia ich diela vopred.

CC podporuje ľudí v šírení ich diel. Ale myslíme si, že je dôležité, aby ste použili licenciu vhodnú pre vás a aby ste rozumeli tomu, čo táto licencia znamená – v čom vám má pomôcť tento vývojový diagram. Odpoveďou na niekoľko jednoduchých otázok vám diagram pomôže vybrať vhodnú licenciu, alebo zistiť, či vôbec chcete použiť licenciu CC.

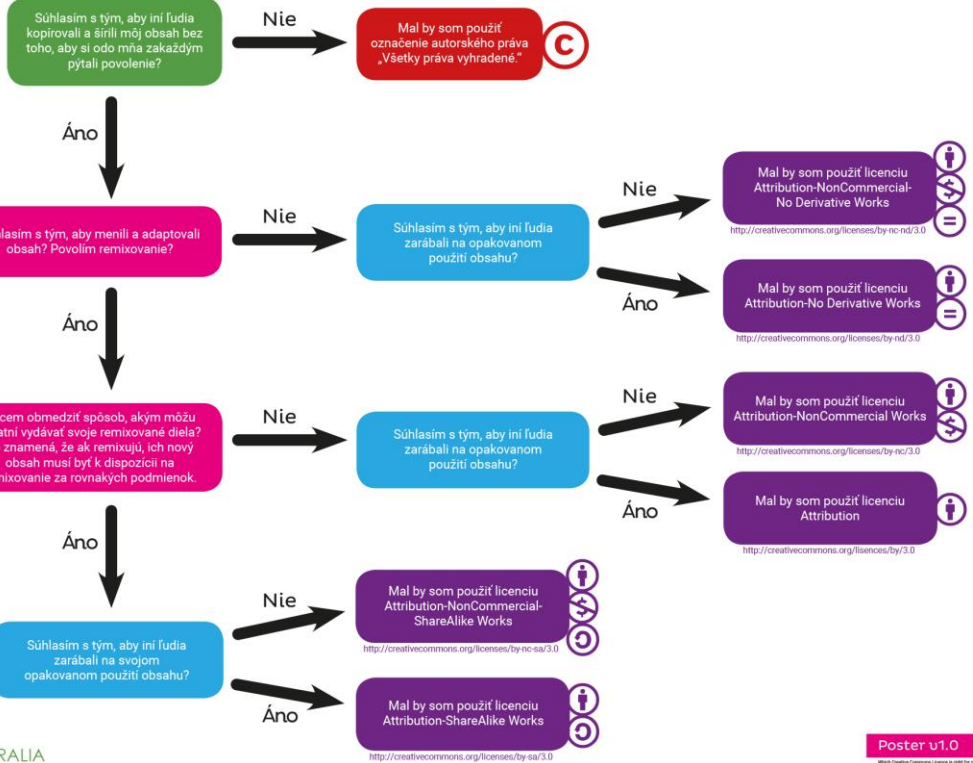
Začnite zeleným políčkom a nasledovaním šípkok, ktoré korešpondujú s vašou odpoveďou prejdete cez ružové políčko s otázkami o remixovaní a modré políčko s otázkami o komerčnom využití, až kým sa nedostanete k fialovému políčku. To bude tá správna licencia pre vás. Podrobné informácie každej licencie nájdete na odkaze/linku pod políčkom.

CC má online nástroj, ktorý vás prevedie podobným procesom, na stránke: <https://creativecommons.org/licenses/>.

Viac informácií o licenciách nájdete na <https://creativecommons.org/licenses/>.

Začnite tu!

Poster v1.0
©2012 Creative Commons License & Rights (CC BY-SA)
Revised and revised from <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

CC Austrália: [Which Creative Commons license is right for me Which Creative Commons license is right for me](#) (Ktorá licencia Creative Commons je pre mňa tá pravá). [CC BY](#)

Ako použiť licenciu CC pri diele?

Keď už ste sa rozhodli, že chcete použiť licenciu CC, a viete, ktorú licenciu chcete použiť, jej použitie je jednoduché. **Z technického hľadiska stačí uviesť, ktorú licenciu CC na svoje dielo použijete. Dôrazne však odporúčame pridať odkaz (alebo vypísať URL adresu licencie CC, ak pracujete offline) k príslušnému skrátenému zneniu licencie CC (napr. <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>).** Môžete to urobiť v [oznámení o autorských právach](#) na svoje dielo, v spodnej časti vašej webovej stránky alebo na akomkoľvek inom mieste, ktoré to má zmysel vzhľadom na konkrétny formát a médium vášho diela. Dôležité je jasne uviesť, na čo sa vzťahuje licencia CC, a umiestniť oznámenie na miesto, kde to bude pre verejnosť jasné. Ďalšie informácie nájdete v časti [Označovanie diela licenciou CC](#).

Označenie licenciou CC, ktorú si zvolíte, môže byť rovnako jednoduché ako toto oznámenie z päty [BC Open Textbooks](#).

Ak nie je uvedené inak, obsah na tejto stránke podlieha licenci [Creative Commons Attribution 4.0 International License](#).

Populárne platformy ako YouTube, Medium a Flickr zvyčajne majú svoje vlastné vstavané licenčné nástroje CC, ktoré vám umožnia označiť vaše dielo zvolenými licenciami CC. Tu je niekoľko návodov, ktoré môžu byť pre vás užitočné:

- [Použitie licencie CC na YouTube](#)
- [Použitie licencie CC na Medium](#)
- [Použitie licencie CC na Flickr](#)

Existujú aj ďalšie významné a populárne platformy pre občiansku vedu, napríklad iNaturalist, kde si môžete vybrať licenciu, ktorú chcete použiť, a vyhľadávať obrázky, na ktoré sa vzťahuje licencia CC. Integrované funkcie na výber licencie majú aj úložiská pre-printov ako [Zenodo](#). Výber licencie vám umožňuje aj [Wikimedia Commons](#) prostredníctvom svojho integrovaného systému, ktorý je však obmedzený len na licencie akceptované projektmi Wikimedia.

Vo všeobecnosti platí, že vždy, keď sa rozhodnete použiť licenciu CC, je dôležité mať na pamäti, že licencie CC sú vytvorené s ohľadom na používateľa. Vaším zámerom je čo najviac uľahčiť používateľovi pochopenie toho, aké podmienky sa vzťahujú na používanie diela. Preto pri každom použití licencie CC zabezpečte, aby bola viditeľná a aby sa dala ľahko nájsť, snažte sa vyhnúť protichodným podmienkam a vždy myslite na svojho používateľa.

Ak máte osobný blog alebo webovú stránku, odporúčame použiť nástroj na výber licencie CC na vygenerovanie kódu, ktorý identifikuje vami zvolenú licenciu. Tento kód možno skopírovať a vložiť do diela online.

Pohrajte sa teraz trochu s nástrojom na [výber licencie CC](#). Po označení polí s vašimi preferenciami nástroj na výber licencie vygeneruje príslušnú licenciu na základe vašich volieb. Nezabudnite, že výber licencie nie je registračná stránka, jednoducho vám len poskytne štandardizovaný kód HTML, ikony a licenčné vyhlásenia.

Príklady licencií CC použitých na rôzne diela, od videí až po offline dokumenty, nájdete na tejto stránke [CC Wiki v časti Marking Your Work with a CC license](#) (Označovanie diela licenciou CC). A pozrite si aj našu [stránku s príkladmi licencovania](#).

License Features

Your choices on this panel will update the other panels on this page.

Choose the license

Allow adaptations of your work to be shared?

☒ Yes ☐ No ☐ Yes, as long as others share alike

Allow commercial uses of your work?

☒ Yes ☐ No

Selected License

Attribution 4.0 International

Chosen license

This is a Free Culture License!

Help others attribute you!

This part is optional, but filling it out will add machine-readable metadata to the suggested HTML!

Have a web page?

CC mark for
websites and html
code

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Copy this code to let your visitors know!

```
<a rel="license"
href="http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/"><img alt="Creative Commons License" style="border-width:0"
src="https://i.creativecommons.org/l/by/4.0
```

☒ Normal Icon ☐ Compact Icon

Vidíte text a ikonu tesne nad kódom? Tento text/odkazy možno aj skopírovať a vložiť do diela na označenie diela licenciou CC.

Bočný panel: Ako použiť CC0

Podobne ako licencie aj CC0 má svoj nástroj na výber. Ak chcete svoje dielo venovať verejnej sfére (public domain), môžete prejsť na stránku <https://creativecommons.org/choose/zero/waiver>. Vyplňte požadované polia a odsúhlaste podmienky. Následne získate metadáta na označenie svojej práce označením CC0.

Ak chcete dielo označiť iným spôsobom alebo potrebujete použiť iný formát, napríklad na záverečné titulky vo videu, navštívte stránku <https://creativecommons.org/about/downloads/>, kde máte prístup k stiahnuteľným verziám všetkých ikon CC.

Atribúcia alebo uvedenie autora

Uvedenie vás ako autora diela

Dôležitým aspektom licencií CC je uvedenie autora. Pri uvádzaní autora CC navrhuje dodržiavať „prístup TASL“ (pri označovaní svojho diela aj pri uvádzaní autorstva iných osôb):

T (Title) = Názov

A (Author) = Autor (povedzte ďalším používateľom, akého autora majú uviesť)

S (Source) = Zdroj (poskytnite ďalším používateľom odkaz na zdroj)

L (Licence) = Licencia (odkaz na skrátene znenie licencie CC)

Ak pri šírení svojho diela tieto informácie uvediete, ostatní budú môcť ľahko nájsť vaše dielo, opakovane ho použiť a uviesť vás ako autora diela. Ďalšie príklady toho, ako označovať svoje diela v rôznych kontextoch nájdete na [rozsiahlejšej stránke CC o označovaní diel](#).

Uvádzanie iných autorov diel

Ak použijete vo svojom diele diela iných osôb, musíte vo v ňom uviesť aj autorov týchto iných diel.

Pri uvádzaní autora je odporúčaným postupom označiť dielo úplnými informáciami TASL. V prípade, že nedisponujete niektorými informáciami TASL o diele, najlepšie, čo môžete urobiť, je zahrnúť do označenia čo najviac údajov.

Všimnite si, že od verzie 4.0 sa už pri licenciách nevyžaduje, aby ďalší používateľ zahrnul do uvedenia autora názov diela. Ak však názov poznáte, CC odporúča, aby ste ho spolu s autorom uviedli.

Nižšie nájdete príklad označenia obrázka informáciami TASL. Nasledujúci obrázok je dobrým príkladom označenia CC, keďže v časti uvádzajúcej autora sú poskytnuté informácie TASL so všetkými príslušnými odkazmi.

tvol: [10. výročie vzniku Creative Commons, San Francisco](#). [CC BY 2.0](#)

Uvedenie, či bolo vaše dielo vytvorené na základe diela iného autora – ak je vaše dielo modifikáciou alebo adaptáciou iného diela, uveďte túto informáciu, rovnako ako aj autora pôvodného diela. Zároveň by ste mali uviesť aj odkaz na dielo, ktoré ste upravili, a aká licencia sa na toto dielo vzťahuje.

Príklad:

This work, "90fied", is a derivative of "[Creative Commons 10th Birthday Celebration San Francisco](#)" by tovol, used under [CC BY](#). "90fied" is licensed under [CC BY](#) by [Your name here].

Označenie diela vytvoreného inými osobami, ktoré začleňujete do svojho vlastného diela

Príklad z [kurzu Saylor Academy](#):

Course Terms of Use

All Saylor Academy courses are licensed under a [Creative Commons Attribution 3.0 Unported License](#). For licensing purposes, a "course" is defined as the structure, syllabus, learning outcomes, unit descriptions, and the framing text that accompanies resources curated from third parties. That excludes the third party resources themselves, including the following resources used in this course, which contain the individual licenses listed below:

Introductory Statistics:

- Provided without attribution as requested by the work's original creator or licensor.
- Licensed under [CC BY-NC-SA 3.0](#)

Khan Academy Resources:

- Attributed to Khan Academy
- Licensed under [CC BY-NC-SA 3.0](#)
- Original versions can be found here: <https://www.khanacademy.org/>

AI Greene/SOPHIA Resources:

- Attributed to AI Greene and SOPHIA
- Licensed under [CC BY-NC-SA 3.0](#)
- Original versions can be found here: <https://www.sophia.org/users/al-greene>

Boundless Resources:

- Attributed to Boundless
- Licensed under [CC BY-SA 4.0](#)
- Original versions can be found here: <https://www.boundless.com/>

Susan Dean and Barbara Illowsky's *Collaborative Statistics*:

- Attributed to Susan Dean, and Barbara Illowsky, and OpenStax College
- Licensed under [CC BY 3.0](#)
- Original versions can be found here: <http://cnx.org/contents/XgdE-Z55@40.9:LnCgyaMt@17/Preface>

End of Unit Assessments

- Attributed to OpenStax College
- Licensed [CC BY 4.0](#)
- Original versions can be found here: https://cnx.org/contents/MBiUQmmY@18.54:YhmlJ_b-@13/Review-Exercises-Ch-3-13

All other resources are copyrighted, and may not be reproduced without the explicit permission from the copyright holder.

Last modified: Wednesday, April 19, 2017, 3:26 PM

V každom prípade sú ciele rovnaké: uľahčiť ostatným zistiť, kto vytvoril ktoré časti diela. (1) Uvedte podmienky, za ktorých môže byť dané dielo alebo jeho časť použité. (2) Uvedte informácie o dielach, ktoré ste použili na vytvorenie svojho nového diela alebo ktoré ste začlenili do svojho diela.

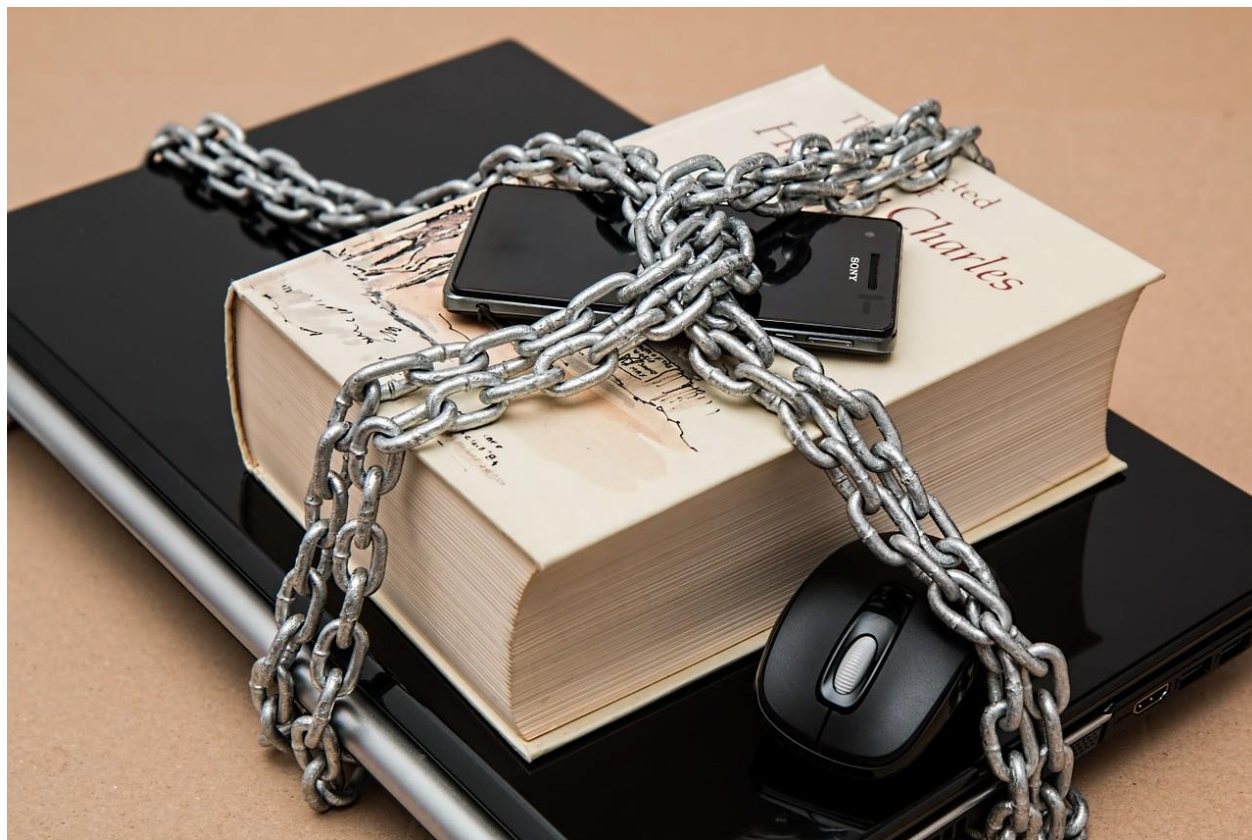
Záverečné poznámky

Pri použití licencie CC na dielo: 1) Pomocou nástroja na výber licencie CC zistíte, ktorá licencia CC najlepšie zodpovedá vašim potrebám. Ak je to možné, použite kód licencie alebo skopírujte/vložte uvedený text a odkazy. 2) Ak používate online platformu, na označenie svojho diela licenciou CC použite integrované licenčné nástroje CC. 3) Označte svoju prácu a správne uveďte autorov iných diel pomocou prístupu TASL.

Neexistuje jediná odpoveď na otázku, ktorá licencia CC je najlepšia. Pred tým, než si zvolíte príslušnú licenciu CC, je dôležité uvedomiť si, prečo šírite svoje dielo a čo by ste chceli, aby iní s vaším dielom urobili.

4.2 Čo treba zvážiť po udelení licencie CC

Samotné použitie licencie CC nestačí na to, aby mohlo byť vaše dielo voľne dostupné na jednoduché opakované použitie a remixovanie.

[stevenpb: Obmedzenia cenzúry. CC0.](#)

Čo sa naučíme

- Vysvetliť, prečo CC odrádza od zmeny licenčných podmienok
- Vysvetliť, ako systém poplatkov (paywall) ovplyvňuje obsah podliehajúci licenci CC
- Opísať, prečo je technický formát obsahu dôležitý
- Opísať, čo sa stane, keď niekto zmení názor na udelenie licencie CC

Otázky / Prečo je to dôležité

Jedným z najdôležitejších aspektov licencií Creative Commons je, že sú štandardizované. Vďaka tomu verejnosť oveľa ľahšie pochopí, ako licencie fungujú a čo musia ďalší používatelia urobiť, aby splnili svoje povinnosti.

Licencie CC sa však nevzťahujú na diela vo vákuu. Diela s licenciou CC sa zvyčajne vyskytujú na webových stránkach, ktoré majú svoje vlastné podmienky používania. Ich formáty však niekedy neumožňujú ich ďalšie použitie alebo úpravy. A diela sú navyše často k dispozícii v tlačenej podobe za určitú cenu.

Osobné zamyslenie / Prečo je to pre vás dôležité

Stretli ste sa niekedy s dielom s licenciou CC, ktoré sa nedalo jednoducho kopírovať a šíriť? Z akého dôvodu bolo ťažké opakovane ho použiť v súlade s vaším zámerom? Bol to problém technického formátu, alebo existovali obmedzenia na prístup k dielu, alebo niečo iné?

Získavanie potrebných vedomostí

Licencie Creative Commons sú štandardizované licencie, čo znamená, že podmienky sú rovnaké pre všetky diela podliehajúce rovnakému typu licencie CC. Toto je základný prvok ich dizajnu, čo umožňuje verejnosti diela s licenciou CC remixovať. Vďaka tomu sú tieto licencie aj dobre zrozumiteľné.

Ľudia a inštitúcie, ktoré používajú licencie, však majú rôznorodé potreby a želania. Niekedy chcú autori mierne odlišné podmienky ako sú štandardné podmienky, ktoré ponúkajú licencie CC.

Dôrazne odrádzame ľudí od toho, aby prispôbovali otvorené licencie na autorské práva, pretože to vytvára zmätok, používatelia musia vynakladať viac času na to, aby zistili, v čom sa upravená licencia líši od štandardizovanej, a navyše sa eliminujú výhody štandardizácie. Ak zmeníte niektorú z podmienok licencie CC, nemôžete ju nazvať licenciou Creative Commons ani inak používať ochranné známky CC.

Toto pravidlo platí aj vtedy, keď sa pokúšate pridať obmedzenia týkajúce sa spôsobu použitia diela s licenciou CC prostredníctvom osobitných dohôd, ako sú napríklad zmluvné podmienky webových stránok. Napríklad, zmluvné podmienky vášho webu nemôžu používateľom zakázať kopírovať dielo s licenciou CC (ak dodržiavajú licenčné podmienky). Svoje dielo s licenciou CC však môžete sprístupniť za oveľa prípušnejších podmienok a stále to nazývať licenciou CC. Môžete sa napríklad vzdať svojho práva na to, aby vás uvádzali ako autora (práva na atribúciu).

Creative Commons má [podrobnú právnu politiku](#), v ktorej sú tieto pravidlá sformulované, no najlepší spôsob, ako ich uplatniť, je opýtať sa samého seba: to, čo chcete urobiť, uľahčí alebo sťaží ľuďom používanie vášho diela s licenciou CC? Ak pôjde o sťaženie použitia, potom to vo všeobecnosti predstavuje obmedzenie, a nemôžete tak urobiť bez toho, aby ste z diela neodstránili názov Creative Commons.

Všimnite si, že všetky vyššie uvedené informácie sa týkajú *tvorcov* diel s licenciou CC. **Nikdy nemôžete zmeniť právne podmienky, ktoré sa vzťahujú na dielo s licenciou CC vytvorené niekým iným.**

Spoplatnenie diela s licenciou CC

Prvá časť tejto lekcie sa zaoberala požiadavkami spojenými so zmenou právnych podmienok pri diele s licenciou CC, či už so samotnou zmenou licenčných podmienok alebo s použitím osobitných zmlúv.

Ale čo ak chcete jednoducho ponúknuť dielo s licenciou CC na predaj?

Ak ste tvorcom, predávanie vášho diela je vždy v poriadku. V skutočnosti je predaj fyzických kópií (napr. učebníc) a poskytovanie ich elektronických kópií zadarmo veľmi rozšírenou metódou zarábania použitím licencií CC. Hra *Cards Against Humanity* je kartová hra dostupná pod licenciou Creative Commons BY-NC-SA 2.0. *Cards Against Humanity* ponúka balíčky kariet na stiahnutie online zadarmo, ich fyzické kópie však predáva.

Jareed: [Kopa balíčkov kariet Cards Against Humanity. CC BY 2.0](#)

Spoplatnenie prístupu k *digitálnym* kópiám diela s licenciou CC je zložitejšie. Je to prípustné, ale v momente, keď niekto zaplatí za kópiu vášho diela, môže ho legálne distribuovať ostatným zadarmo na základe podmienok príslušnej licencie CC.

Ak spoplatňujete prístup k dielu s licenciou CC vytvoreného niekým iným – či už ide o fyzickú kópiu alebo jej elektronickú verziu –, musíte venovať pozornosť konkrétnej licencií CC, ktorá sa na dielo vzťahuje. Ak licencia CC zahŕňa obmedzenie v zmysle Nekomerčného použitia (NC), potom nemôžete verejnosti prístup k dielu spoplatniť.

Sprístupnenie diela

Formáty: To, že použijete licenciu CC na kreatívne dielo, ešte neznamená, že nevyhnutne uľahčíte iným osobám jeho opakované použitie a remixovanie. Zamyslite sa nad tým, aký technický formát používate na svoj obsah (napr. PDF? Mp3?). Môžu si ľudia sťahovať vaše dielo? Môžu ho jednoducho upraviť alebo remixovať, ak to licencia dovoľuje? Okrem finálnej verzie mnohí tvorcovia distribuujú aj editovateľné zdrojové súbory svojho obsahu, aby uľahčili jeho použitie osobám, ktoré chcú použiť dielo na vlastné účely. Okrem fyzickej knihy alebo elektronickej knihy môžete napríklad distribuovať súbory knihy s licenciou CC, ktoré používateľom umožňujú jednoducho vybrať a vložiť obsah knihy do svojich vlastných diel.

DRM: Použitie distribučnej platformy, ktorá aplikuje pri vašom diele [správu digitálnych práv \(DRM\)](#) (z angl. Digital Rights Management, DRM) (napr. technológiu ochrany pred kopírovaním), je ďalším spôsobom, ako môžete nevedomky výrazne sťažiť ďalším používateľom využitie povolení v rámci licencie CC. Ak musíte nahráť svoje diela s licenciou CC na platformu, ktorá používa DRM, zvážte aj distribúciu toho istého obsahu na stránkach, ktoré DRM nepoužívajú.

Pozor, licencie CC vám zakazujú používať DRM pri diele s licenciou CC, ktorú vytvorila iná osoba, bez jej povolenia.

Čo ak zmeníte názor na licenciu CC?

Je prirodzené, že sú tvorcovia, ktorí použijú pri svojom diele licenciu CC a neskôr sa rozhodnú, že ho chcú ponúkať za odlišných podmienok. Aj keď pôvodnú licenciu nie je možné odvolať, tvorca môže ponúknuť svoje dielo aj pod inou licenciou. Podobne môže tvorca kedykoľvek odstrániť kópiu diela, ktoré umiestnil do online priestoru.

V týchto prípadoch je každý, kto nájde dielo s pôvodnou licenciou, oprávnený používať toto dielo pod uvedenými podmienkami až do uplynutia platnosti autorských práv. Z praktického hľadiska môžu ďalší používatelia môžu chcieť vyhovieť novému želaniu tvorcu ako prejav úcty.

Čo ak niekto urobí s mojim dielom s licenciou CC niečo, čo sa mi nepáči?

Ak používatelia dodržiavajú licenčné podmienky, autori/poskytovatelia licencie nemajú možnosť kontrolovať, ako sa ich materiál používa. To znamená, že všetky licencie CC stanovujú niekoľko mechanizmov, ktoré umožňujú poskytovateľom licencií určiť, že nebudú spájaní so svojím materiálom alebo s takým použitím svojho materiálu, s ktorým nesúhlasia.

- Po prvé, všetky licencie CC zakazujú použiť podmienku uvedenia autora na to, aby vznikol dojem, že poskytovateľ licencie schvaľuje alebo podporuje určité použitie.
- Po druhé, poskytovatelia licencie môžu upustiť od podmienky na uvedenie autora a na základe svojho rozhodnutia nebyť uvádzaní ako poskytovatelia licencie.
- Po tretie, ak sa poskytovateľovi licencie nepáči, ako bol materiál modifikovaný alebo použitý, licencie CC vyžadujú, aby držiteľ licencie odstránil na požiadanie informácie o uvedení autora. (Vo verzii 3.0 a v starších verziách sa táto požiadavka týka len adaptácií a zbierok; vo verzii 4.0 platí aj v prípade neupravených diel.)

- A nakoniec, každý, kto modifikuje licencovaný materiál, musí uviesť, že pôvodné dielo bolo modifikované. Tým sa zabezpečí, že pri zmenách vykonaných v pôvodnom materiáli – bez ohľadu na to, či ich poskytovateľ licencie schváli alebo nie - sa opätovne neuvedie poskytovateľ licencie.
- Ďalej je dôležité mať na pamäti tieto pravidlá:
  - Komunita Commons je plná dobrých ľudí, ktorí chcú robiť správne veci, preto sa nestretávame s častým „zneužívaním“ otvorene licencovaných diel. Používanie licencií CC poskytuje dobrým a zodpovedným ľuďom slobodu používať vaše dielo a stavať na ňom.
  - Autorské práva a/alebo otvorené licencie na autorské práva nebránia „zlým“ ľuďom robiť s vašim dielom „zlé“ veci, ak im na autorských právach nezáleží.

Právne prípady: Otvorené vzdelávanie

Za takmer dve desaťročia od prvého vydania našich licencií vzniklo len mimoriadne málo súdnych sporov týkajúcich sa výkladu licencie CC, najmä vzhľadom na to, že na internete sú dostupné takmer 2 miliardy diel s licenciou CC. Licenciám CC sa na súdoch darilo až neuveriteľne dobre a spory sú zriedkavé v porovnaní s počtom súdnych sporov medzi zmluvnými stranami súkromne dohodnutých, prispôsobených licencií.¹

V rokoch 2017 – 2018 vznikli v Spojených štátoch tri právne prípady, ktoré mali významný dosah na licencie CC: Great Minds verzus FedEx Office, Great Minds verzus Office Depot a Philpot verzus Media Research Center. Vo výsledkoch súdnych rozhodnutí bola v týchto troch prípadoch uprednostnená vymožitelnosť licencií CC a ich úloha umožňujúca šírenie obsahu vo verejnosti.

Great Minds verzus FedEx Office, Great Minds vs Office Depot²

Dva z týchto troch prípadov iniciovala spoločnosť Great Minds, tvorca učebných osnov. V týchto dvoch prípadoch spoločnosť Great Minds získala verejné financovanie od štátu New York na vypracovanie otvorených vzdelávacích zdrojov pre školské obvody, na ktoré organizácia udelila licenciu CC BY-NC-SA 4.0. Jednotlivé školské obvody požiadali FedEx resp. Office Depot o vytlačenie materiálov s otvorenými vzdelávacími zdrojmi na účely ich použitia na hodinách.

Spoločnosť Great Minds podala žalobu na komerčné obchody s kopírovacími službami, ktoré si jednotlivé školské obvody objednali na rozmnožovanie otvorených vzdelávacích zdrojov s licenciou NC.

¹ Jednou z úloh Creative Commons je aj naďalej vystupovať ako zodpovedný správca verejných licencií, ktorý aktívne poskytuje poradenstvo a vzdelávanie o našich licenciách. Keď Creative Commons zvažuje zapojenie sa do sporov komentárom alebo poskytnutím informácií v pozícii priateľa súdu, CC vždy koná ako obhajca **licencií** a ich správneho výkladu, a nikdy nie v prospech alebo proti konkrétnej strane sporu. Podrobnú analýzu judikatúry Creative Commons nájdete v module 3.4 „Vymožitelnosť licencie“. Creative Commons vedie zoznam súdnych rozhodnutí a judikatúry z jurisdikcií na celom svete na svojej wiki stránke [tu](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

² Oficiálne názvy súdnych prípadov sú: „Great Minds/FedEx Office and Print Services, Inc., U. S. District Court for the Eastern District of New York (Civil Action 2:16 -cv-01462-DRH-ARL)“ a „Great Minds/Office Depot, Inc., U. S. District Court for the Central District of California (CV 17-7435-JFW).“

V oboch prípadoch spoločnosť Great Minds tvrdila, že školské obvody nesmú externe zadávať rozmnožovanie vzdelávacích materiálov s licenciou [CC BY-NC-SA 4.0](#) dodávateľom (v týchto prípadoch boli dodávateľmi FedEx a Office Depot), ktorí na takomto rozmnožovaní dosahujú zisk. Podľa jej teórie sa dodávateľ musí pri vyhotovovaní kópií materiálu s licenciou CC spoliehať na licenciu CC.

Keďže obsah podliehal nekomerčnej licencií, spoločnosť Great Minds tvrdila, že spoločnosti FedEx a Office Depot porušili licenciu tým, že na rozmnožovaní materiálov zarábali. Dôležité je, že spoločnosť Great Minds nikdy netvrdila, že používanie rozmnožených materiálov školskými obvodmi je porušením obmedzenia v podobe licencie na nekomerčné použitie.

Ústrednou otázkou v oboch prípadoch je, či držiteľ licencie (školský obvod, ktorý riadne používa dielo na nekomerčné účely) môže zveriť rozmnožovanie diel inému subjektu, ktorý z týchto rozmnožení dosahuje zisk.

Ani v jednom z týchto dvoch prípadov okresné sudy nezistili žiadne porušenie autorských práv alebo porušenie licencie CC zo strany obchodu s kopírovacími službami. Odvolací súd USA pre 2. obvod potvrdil rozhodnutie nižšieho súdu, keď [rozhodol](#), že komerčný obchod s kopírovacími službami (FedEx) môže rozmnožovať vzdelávacie materiály na žiadosť školského obvodu, ktorý ich používa pod licenciou CC BY-NC-SA. Centrálny okres Kalifornie rozhodol podobne ako odvolací súd pre 2. okruh v podobnom prípade, ktorý sa týkal spoločnosti Office Depot. Na základe odvolania spoločnosti Great Minds odvolací súd pre 9. obvod vypočul v novembri 2019 ústne vyjadrenie vo veci týkajúcej sa spoločnosti Office Depot. Creative Commons sa na pojednávaní zúčastnilo v pozícii priateľa súdu (z lat. *amicus curiae*) ([informácie priateľa súdu sú k dispozícii tu](#)). Pozrite si [ústne vyjadrenie](#) v odvolaní, vrátane argumentu externého právneho zástupcu zastupujúceho Creative Commons.³

*Philpot verzus Media Research Center Inc.*⁴

Tretí prípad, Philpot verzus Media Research Center, sa týkal profesionálneho fotografa Larryho Philpota, ktorý zverejnil dve fotografie na Wikimedia Commons pod licenciou Creative Commons. Philpot podal žalobu na spoločnosť Media Research Center (MRC) za zverejnenie jeho fotografií v článkoch bez uvedenia autora.

Po zisťovaní (fáza súdneho konania, počas ktorej sa zhromažďujú skutkové dôkazy) podala spoločnosť MRC [návrh na okamžité rozhodnutie](#), v ktorom požiadala súd, aby konštatoval, že neporušila Philpotove autorské práva, pretože fotografie použila na účely spravodajstva a komentárov, pričom tieto použitia predstavujú primerané použitie (fair use) podľa autorského zákona USA.

Vo svojom [rozhodnutí](#), ktorým sa vyhovel návrhu na vydanie okamžitého rozhodnutia, Okresný súd USA pre východný okres Virgínie konštatoval, že použitie oboch fotografií spoločnosťou MRC predstavuje primerané použitie podľa autorského zákona USA. Súd dospel k záveru, že vzhľadom na primerané použitie sa uvedenie autora podľa licencie CC nevyžaduje.

---

³ V oboch prípadoch bolo podané odvolanie, pričom rozhodnutia nižšieho súdu boli potvrdené. Ďalšie informácie o týchto prípadoch nájdete v [Právnej databáze CC](#).

⁴ Oficiálny názov súdneho prípadu je „Larry Philpot v Media Research Center Inc., U.S. District Court for the Eastern District of Virginia, Case 1:17-cv-822.“

Primerané použitie (fair use) eliminuje potrebu odvolávať sa na licenciu CC alebo túto licenciu dodržiavať. Toto je podstata všetkých licencií CC – na základe licencií CC sa povolenie udeľuje len vtedy, keď sa vyžaduje povolenie podľa autorského zákona.

Ďalšie podrobnosti o súdnych prípadoch nájdete v časti [Právna databáza CC](#) a v doplnkových zdrojoch.

Záverečné poznámky

Šírenie vášho obsahu pomocou licencií Creative Commons je šľachetné, samo osebe však nestačí na to, aby ste ostatným uľahčili opakované použitie a remixovanie svojho diela. Pozrite sa na to z pohľadu osoby, ktorá nájde obsah, ktorý šírite. Nakolko jednoduché je pre ňu tento obsah stiahnuť, opakovane použiť a/alebo ho upraviť? Existujú právne alebo technické prekážky, ktoré jej sťažujú robiť veci, ktoré licencia CC na základe svojho určenia umožňuje?

4.3 Vyhľadávanie a opakované použitie diel s licenciou CC

Spoločné statky v podobe diel s licenciou CC a diel vo verejnej sfére (public domain) predstavujú bohatý zdroj, ktorý je k dispozícii pre každého z nás. Keď z neho čerpáte, nezabudnite uviesť tvorca a dodržiavať ďalšie príslušné licenčné podmienky.

Čo sa naučíme

- Vyhľadávať a objavovať diela s licenciou CC
- Pri opakovanom použití diel s licenciou CC správne uviesť autora

Otázky / Prečo je to dôležité

Na internete existuje viac ako miliarda diel s licenciou CC. Ako nájdete to, čo by mohlo byť pre vás užitočné? A keď tak spravíte, čo musíte urobiť, keď ho opakovane použijete?

Existuje niekoľko rôznych spôsobov, ako vyhľadávať diela s licenciou CC. Vyhľadávače vám môžu pomôcť pri vyhľadávaní na internete alebo sa môžete zamerať na konkrétne platformy alebo stránky. Keď nájdete dielo vhodné na opakované použitie, najdôležitejšia vec, ktorú musíte urobiť, je správne uviesť autora.

Osobné zamyslenie / Prečo je to pre vás dôležité

Zamyslite sa nad tým, s akými dielami s licenciou CC ste sa stretli alebo s akými ste interagovali. Ako ste ich našli? Vedeli ste, ako uviesť autora, keď ste dielo šírili ďalej?

Získavanie potrebných vedomostí

Ak hľadáte diela s licenciou CC na účely opakovaného použitia, existuje niekoľko stratégií, ktoré je potrebné zvážiť. Mnohé vyhľadávacie nástroje sú sa sotva dotknú povrchu toho, čo sa skrýva v spoločných statkoch. Mnohé platformy, ktoré umožňujú udeľovanie licencií CC na diela uverejňované na ich stránkach, majú aj vlastné vyhľadávacie filtre na vyhľadávanie obsahu CC, napríklad [OER Commons](#) (OER, z angl. Open Educational Resources, otvorené vzdelávacie zdroje)

Ak hľadáte konkrétny typ obsahu, možno budete mať možnosť zúžiť konkrétne zdroje, ktoré chcete preskúmať. [Wikipédia ponúka pomerne ucelený zoznam mnohých rozsiahlejších zdrojov materiálov s licenciou CC z rôznych oblastí.](#)

Vyhľadávať môžete aj diela s konkrétnou licenciou CC. Pozrite si prehľad jednotlivých licencií Creative Commons, ktorý obsahuje príklady projektov a ľudí, ktorí používajú tieto licencie:

- [Príklady použitia na základe licencie CC](#)
- [Príklady diel umiestnených do verejnej sféry \(public domain\) pomocou CC0](#)

Opakované použitie obsahu CC

Keď nájdete dielo s licenciou CC, ktoré chcete opakovane použiť, najdôležitejšia vec, ktorú musíte vedieť, je, ako uviesť autora. **Uvedenia autora vyžadujú všetky licencie CC.** (Nezabudnite, že na rozdiel od licencií CC, CC0 nie je licencia, ale nástroj na venovanie diela verejnej sféry (public domain), a preto sa podľa príslušných podmienok nevyžaduje uvedenie autora. Napriek tomu sa uvedenie autora alebo citovanie zdroja zvyčajne považuje za odporúčaný postup, aj keď to nie je potrebné z hľadiska práva.)

Jednotlivé prvky uvádzania autora sú jednoduché, hoci vo všeobecnosti platí, že čím viac informácií viete poskytnúť, tým lepšie. Ľudia radi rozumejú tomu, odkiaľ pochádzajú diela s licenciou CC, a tvorcovia sú si zas radi vedomí toho, že ich mená zostanú spojené s ich dielami. Ak autor poskytol vo svojom oznámení o uvedení autora obsiahne informácie, podľa možnosti ich tam ponechajte.

Ako sa uvádza v časti 4.1, odporúčaným postupom pri uvádzaní autora je uplatňovanie prístupu „TASL“.

T (Title) = Názov

A (Author) = Autor

S (Source) = Zdroj

L (Licence) = Licencia

Požiadavky na uvedenie autora v licenciách CC sú zámerne formulované tak, aby boli pomerne flexibilné a zohľadňovali množstvo spôsobov použitia obsahu. Filmový tvorca bude mať iné možnosti uvedenia autora ako vedec publikujúci akademickú prácu. Preštudujte si túto stránku o [odporúčaných postupoch pri uvádzaní autora](#) na CC wiki. Spomedzi uvedených možností porozmýšľajte o tom, akým spôsobom by ste chceli byť uvedení ako autor svojho vlastného diela.

Ďalším dôležitým hľadiskom pri kopírovaní diel (na rozdiel od remixovania, ktorému sa budeme venovať v ďalšej časti) je obmedzenie v podobe Nekomerčného použitia. Ak je dielo, ktoré používate, zverejnené s jednou z troch licencií CC obsahujúcich prvok NC, musíte zabezpečiť, [že ho nebudete používať na komerčné účely](#).

Nezabudnite, že ak chcete požiadať o dodatočné povolenie nad rámec toho, čo povoľuje licencia, vždy sa môžete obrátiť na autora diela.

Záverečné poznámky

Uvedenie autora je zrejme najdôležitejším aspektom udeľovania licencií Creative Commons. Popremýšľajte o tom, prečo chcete, aby bolo pri vašom vlastnom diele uvedené vaše meno, aj keď to zákon nemusí vyžadovať. Akú hodnotu má uvedenie autora pre tvorcov a pre verejnosť, ktorá sa stretáva s dielom online?

4.4 Remixovanie diel s licenciou CC

Pri kombinovaní a adaptácii diel s licenciou CC to môže byť trochu zložitejšie. Táto lekcia vám poskytne nástroje, ktoré na to potrebujete.

City Foodsters: „Kombinácia čili“. CC BY 2.0

Čo sa naučíme

- Opísať základné informácie o tom, čo to znamená vytvoriť adaptáciu
- Vysvetliť rozsah klauzuly Rovnaké šírenie
- Vysvetliť rozsah klauzuly Bez odvodeného obsahu
- Určiť, čo znamená kompatibilita licencií, a ako zistiť, či sú licencie kompatibilné

Otázky / Prečo je to dôležité

Veľkou výhodou udeľovania licencií Creative Commons do budúcnosti je to, že rozširuje obsah, z ktorého môžeme čerpať pri vytváraní nových diel. Ak chcete využiť tento potenciál, musíte pochopiť, kedy a ako môžete upravovať diela s licenciou CC a začleňovať ich do iných diel. To si vyžaduje venovanie dôkladnej pozornosti konkrétnym platným licenciám CC, ako aj predstavu o právnom koncepte adaptácií ako záležitosti autorských práv.

Osobné zamyslenie / Prečo je to pre vás dôležité

Premýšľali ste niekedy o tom, ako použiť dielo s licenciou CC, ktoré vytvoril niekto iný, v diele, ktoré vytvárate vy sami? Stretli ste sa niekedy s dielom s licenciou CC, ktoré ste chceli opakovane použiť, ale neboli ste si istí, či by ste na tento účel nemali na to, čo ste vytvorili, použiť licenciu Rovnaké šírenie?

Získavanie potrebných vedomostí

Kopírovanie diela s licenciou CC a jeho šírenie je veľmi jednoduché. Len sa uistite, že ste uviedli autora, a dielo nepoužívajte na komerčné účely, ak podlieha niektorej z licencií Nekomerčné použitie.

Čo sa však stane, ak zmeníte dielo s licenciou CC alebo ho začleníte do nového diela? Po prvé, zapamätajte si, že ak použitie diela s licenciou CC vytvoreného iným autorom spadá pod výnimku alebo obmedzenie autorských práv (ako napríklad primerané použitie (fair use) alebo primeraný prístup (fair dealing)), potom nemáte žiadne povinnosti vyplývajúce z licencie CC. Ak to tak nie je, musíte sa spoliehať na licenciu CC z hľadiska povolenia na úpravu diela.

Limitnou otázkou potom je, či tým, čo robíte, vytvárate adaptáciu?

Adaptácia (resp. spravocanie alebo odvodené dielo, ako sa označuje v niektorých krajinách) je pojem z oblasti autorského práva.⁵ Znamená vytvorenie niečoho nového na základe diela chráneného autorskými právami, ktoré je dostatočne originálne na to, aby bolo chránené autorskými právami. Hoci to nie je vždy ľahké určiť, existujú určité jasné hranice. Prečítajte si [toto vysvetlenie](#) na stránke CC o tom, čo predstavuje adaptáciu. Príkladom adaptácie je film nakrútený podľa románu alebo preklad knihy z jedného jazyka do druhého.

Majte na pamäti, že nie všetky zmeny v diele vedú k vytvoreniu adaptácie, napríklad opravy pravopisu. Zároveň si treba zapamätať, že ak chcete vytvoriť adaptáciu, samotné výsledné dielo musí byť považované za dielo *založené na pôvodnom diele* alebo z neho *odvodené*. To znamená, že ak použijete niekoľko riadkov z básne na ilustráciu básnickej techniky v článku, ktorý píšete, váš článok nebude adaptáciou, pretože váš článok nie je odvodený alebo založený na básni, z ktorej ste si vzali niekoľko riadkov. Ak by ste však v básni preskupili strofy a pridali nové riadky, takmer vždy by sa výsledná práca považovala za adaptáciu.

Tu sú niektoré konkrétne typy použitia na zváženie (niektoré z nich by ste už mali poznať z predchádzajúcich lekcí!):

- Vyhотовovanie výňatkov z rozsiahlejšieho diela. Príslušné často kladené otázky si prečítajte [tu](#).
- Používanie diela v inom formáte. Príslušné často kladené otázky si prečítajte [tu](#).
- Modifikácia diela. Príslušné často kladené otázky si prečítajte [tu](#).

---

⁵ V 2. časti ste sa dozvedeli viac o pojmoch „adaptácia“ a „odvodené dielo“ a o tom, ako sa tieto pojmy používajú v licenciách CC. Ak sa chcete vrátiť k týmto informáciám, pozrite si informácie [tu](#).

Bočný panel

Základný princíp: Od verzie 4.0 všetky licencie CC, dokonca aj licencie Bez odvodeného obsahu (ND, NoDerivatives), umožňujú komukoľvek vytvoriť adaptáciu diela s licenciou CC. Rozdiel medzi licenciami Bez odvodeného obsahu a ostatnými licenciami spočíva v tom, že ak bola vytvorená adaptácia diela s licenciou ND, nemôže byť šírená medzi inými osobami. To umožňuje napríklad individuálnemu používateľovi vytvárať adaptácie diela s licenciou ND. Licencia ND však neumožňuje jednotlivcom šíriť adaptácie medzi inými osobami, vrátane študentov vzdelávacej inštitúcie.

Ak opakovaným použitím diela s licenciou CC nevytvoríte adaptáciu, potom...

- nie ste povinní použiť licenciu Rovnaké šírenie (SA, ShareAlike) na svoje celé dielo, ak dielo s licenciou SA používate v rámci neho;
- obmedzenie vyplývajúce z licencie ND vám nebráni používať dielo s licenciou ND; a
- tento materiál s licenciou CC môžete kombinovať s iným dielom pod podmienkou uvedenia autora a dodržania obmedzenia týkajúceho sa Nekomerčného použitia, ak sa naň vzťahuje.

Ak opakovaným použitím diela s licenciou CC vytvoríte adaptáciu, potom platia určité obmedzenia v súvislosti s tým, či a ako môžete upravené dielo šíriť. Pozrieme sa na ne v ďalšom texte. Najprv však poznámka o zbierkach materiálov.

Rozlišovanie medzi adaptáciami/remixmi a zbierkami

Úvodná poznámka: V mnohých situáciách, ako je napríklad opakované použitie fotografie v prezentácii, je zrejmé, že nebola vytvorená žiadna adaptácia. Ťažšie to však bude pri spájaní viacerých diel do jedného väčšieho celku. Toto rozlišovanie medzi adaptáciami a zbierkami je jedným z najzložitejších konceptov v autorskom práve. Takisto sa líši v závislosti od jurisdikcie a dokonca aj v rámci danej jurisdikcie môže byť rozhodnutie sudcu medzi týmito dvoma kategóriami subjektívne, pretože existuje len málo definitívnych pravidiel, na ktoré sa možno odvolávať.

Na rozdiel od adaptácie alebo remixu diela iných autorov zahŕňa zbierka zhromaždenie samostatných a nezávislých tvorivých diel do kolektívneho celku. *Zbierka **nie** je adaptácia.* Jeden člen komunity prirovnal rozdiel medzi adaptáciami a zbierkami k smoothie (adaptácie) a večeriam pri televízii (zbierky).

- (1) Podobne ako v smoothie je v **adaptácii/remixe** zmiešaný materiál z rôznych zdrojov, aby vznikol úplne nový výtvor:

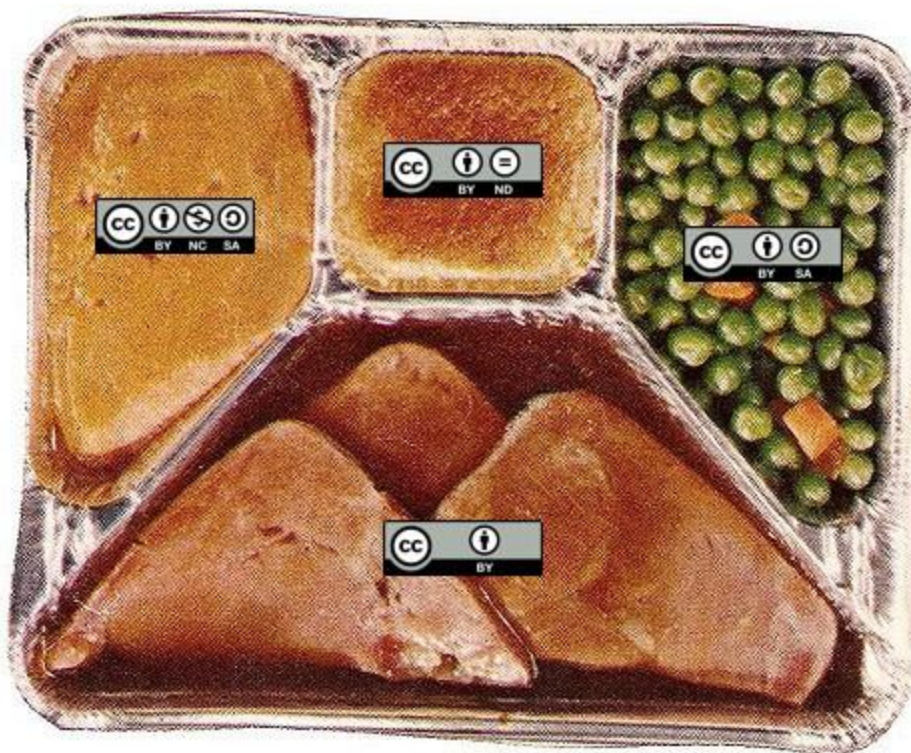

Uvedenie autora – Nate Angell: “[CC Smoothie](https://www.pexels.com/photo/strawberry-smoothie-on-glass-jar-775032/)”. [CC BY](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). Odvodné dielo z „Jahodové smoothie v sklenenom pohári“ od Element5 (<https://www.pexels.com/photo/strawberry-smoothie-on-glass-jar-775032/>) vo verejnej sfére (public domain) a rôzne ikony licencií Creative Commons od Creative Commons (<https://creativecommons.org/about/downloads>) používané pod licenciou [CC BY](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

V „smoothie“ alebo v adaptácii/remixe často nedokážete povedať, kde sa jedno otvorené dielo končí a druhé začína. Aj keď je táto flexibilita pre nového tvorca užitočná, je stále dôležité uviesť autorov pri jednotlivých častiach, ktoré sa použili na adaptáciu.

Príkladom vzdelávacej adaptácie by mohla byť kapitola otvorenej učebnice, ktorá spája viacero otvorených vzdelávacích zdrojov takým spôsobom, že čitateľ nedokáže povedať, ktorý zdroj bol použitý na ktorej strane. To znamená, že v poznámkach na konci príslušnej kapitoly knihy by mali byť vždy uvedení autori všetkých zdrojov, ktoré boli v kapitole remixované.

- (2) Rovnako ako v prípade večere pri televízii **zbierka** spája rôzne diela dohromady a zároveň ich udržiava usporiadané v podobe rozdielnych samostatných objektov. Príkladom zbierky môže byť kniha, ktorá spája eseje s otvorenými licenciami z rôznych zdrojov.

Uvedenie autora – Nate Angell: „[CC večera pri televízii](#)”. [CC BY](#). Dielo odvodené z „Večere pri televízii 1“ od adrigu (<https://flic.kr/p/6AMLDF>) s licenciou CC BY a rôzne ikony licencií Creative Commons od Creative Commons (<https://creativecommons.org/about/downloads>) používané s licenciou [CC BY](#).

Pri vytváraní zbierky musíte uviesť autora a informácie o licenciách na jednotlivé diela zahrnuté do vašej zbierky. Tým poskytnete verejnosti informácie, ktoré potrebuje na zistenie toho, kto vytvoril čo a aké licenčné podmienky sa vzťahujú na konkrétny obsah. Vráťte sa k časti 4.1 o výbere licencie, kde sa dozviete, ako správne označiť stav autorských práv diel tretích strán, ktoré začleníte do svojho nového diela.

Keď skombinujete materiál do zbierky, na základe licencie si môžete uplatniť *osobitné* autorské práva. Vaše autorské práva sa však vzťahujú len na nové prvky, ktorými ste do diela prispeli. V prípade zbierky ide o výber a usporiadanie rôznych diel v rámci zbierky, a nie o samotné jednotlivé diela. Môžete napríklad urobiť výber existujúcich básní publikovaných inými autormi a usporiadať ich do antológie, napísať úvod a navrhnúť obal zbierky, ale vaše autorské práva a jediné autorské práva, ktoré môžete licencovať, sa budú vzťahovať len na usporiadanie básní (nie samotné básne), ako aj na váš originálny úvod a obal knihy. Básne nie sú vaše a nemôžete na ne udeliť licenciu.

Čo sa stane, keď vytvoríte adaptáciu diela/diel s licenciou CC?

Všeobecné pravidlá

→ Ak sa na podkladové dielo vzťahuje licencia Bez odvodeného obsahu (NoDerivatives), zmeny môžete vykonávať a používať len súkromne, svoju adaptáciu však nemôžete šíriť medzi inými osobami, ako je uvedené vyššie.

→ Ak sa na podkladové dielo vzťahuje licencia Rovnaké šírenie (ShareAlike), potom sa licencia Rovnaké šírenie bude vzťahovať na vašu adaptáciu, pri ktorej musíte použiť rovnakú alebo kompatibilnú licenciu. Podrobnejšie sa tým budeme zaoberať nižšie.

→ Musíte prihliadať na kompatibilitu licencií. Kompatibilita licencií je pojem používaný pri riešení otázky, ktoré typy licencovaných diel môžu byť adaptované na účely vzniku nového diela.

→ Vo všetkých prípadoch musíte pri vytváraní adaptácie uviesť autora pôvodného diela.

Možné prípady:

Pri vytváraní adaptácie diela s licenciou CC je najjednoduchší prípad, keď vezmete jedno dielo s licenciou CC a upravíte ho.

Komplikovanejším prípadom je, keď upravujete dve alebo viacero diel s licenciou CC a vytvárate tak nové dielo.

V oboch prípadoch musíte zvážiť, aké možnosti máte na licencovanie autorských práv, ktoré máte vo svojej adaptácii; toto sa nazýva **licencia autora adaptácie**. Nezabudnite, že vaše práva vo vašej adaptácii sa vzťahujú len na váš vlastný vklad. Pôvodná licencia naďalej upravuje opakované použitie prvkov z pôvodného diela, ktoré ste použili pri vytváraní adaptácie. Užitočným sprievodcom môže byť táto [tabuľka licencií autora adaptácie](#). Pri vytváraní adaptácie materiálu s licenciou uvedenou v ľavom stĺpci môžete na svoje príspevky k adaptácii udeliť jednu z licencií uvedených v hornom riadku, ak je príslušné políčko zelené. CC neodporúča použiť licenciu, ak je príslušné políčko žlté, hoci to licenčné podmienky technicky umožňujú. Ak tak urobíte, mali by ste venovať zvýšenú pozornosť uvedeniu, že adaptácia zahŕňa viaceré autorské práva s rôznymi podmienkami, aby si ďalší používatelia boli vedomí svojej povinnosti dodržiavať licencie od všetkých nositeľov práv. Tmavosivé políčka označujú tie licencie, ktoré nemôžete použiť ako licenciu autora adaptácie.

Adapter's license chart		Adapter's license						
		BY	BY-NC	BY-NC-ND	BY-NC-SA	BY-ND	BY-SA	PD
Status of original work	PD							
	BY							
	BY-NC							
	BY-NC-ND							
	BY-NC-SA							
	BY-ND							
	BY-SA							

Tabuľka licencií autora adaptácie podľa CC/CC BY 4.0

Ako si vybrať licenciu autora adaptácie:

- Ak sa na podkladové dielo vzťahuje licencia BY alebo BY-NC, odporúčame, aby vaša licencia autora adaptácie obsahovala minimálne rovnaké licenčné prvky ako licencia použitá pri pôvodnom diele. Ak napríklad niekto adaptuje dielo s licenciou BY-NC, na svoju adaptáciu použije licenciu BY-NC. Ak zas niekto adaptuje dielo s licenciou BY, na svoju adaptáciu by mohol použiť licenciu BY alebo BY-NC.
- Ak sa na podkladové dielo vzťahuje licencia BY-SA alebo BY-NC-SA, licencia autora adaptácie musí byť rovnaká ako licencia použitá na pôvodné dielo alebo licencia, ktorá je označená ako kompatibilná s pôvodnou licenciou. Kompatibilitu licencií sa budeme podrobnejšie venovať nižšie.
- Pamätajte, že ak sa na podkladové dielo vzťahuje licencia BY-ND alebo BY-NC-ND, adaptácie distribuovať nemôžete, a preto si nemusíte robiť starosti, akú licenciu autora adaptácie použiť.

Vysvetlenie kompatibility licencií

Keď ľudia hovoria o tom, že licencie sú „kompatibilné“, môžu odkazovať na niekoľko rôznych situácií.

Jeden z typov kompatibility licencií je spojený s otázkou, aké licencie môžete použiť na svoju licenciu autora adaptácie v prípade, keď upravujete dielo. Práve o tom sme hovorili vyššie. Napríklad licencia BY-NC je kompatibilná s licenciou s BY v tom zmysle, že niekto môže adaptovať dielo s licenciou BY a na jeho adaptáciu použiť licenciu BY-NC.

Z podstaty licencie Rovnaké šírenie (SA, ShareAlike) vyplýva, že tento druh licencie má len veľmi málo kompatibilných licencií. Všetky licencie SA nasledujúce po verzii 1.0 vám umožňujú použiť na vašu adaptáciu novšiu verziu tej istej licencie. Ak napríklad remixujete dielo s licenciou BY-SA 2.0, môžete a mali by ste na svoju adaptáciu použiť licenciu BY-SA 4.0. Existuje aj určitý malý počet licencií iných ako CC, ktoré boli označené ako licencie kompatibilné s licenciami CC na účely Rovnakého šírenia. Viac si o tom môžete prečítať [tu](#).

Ďalší typ kompatibility licencií sa týka toho, aké licencie sú kompatibilné pri adaptácii (v tejto súvislosti bežne označovanej ako „remixovanie“) viac než jedného už existujúceho diela. Nižšie uvedená tabuľka remixov môže byť v tomto smere užitočným sprievodcom. Tabuľku použijete tak, že v ľavom stĺpci vyhladáte licenciu, ktorá sa vzťahuje na jedno z diel a v pravom hornom riadku licenciu, ktorá sa vzťahuje na druhé dielo. Ak je pole, kde sa daný riadok a stĺpec pretínajú, začiarknuté nazeleno, diela podliehajúce týmto dvom licenciám je možné remixovať. Ak je v príslušnom poli uvedené „X“, diela sa nesmú remixovať, pokiaľ sa neuplatňuje výnimka alebo obmedzenie.

	PUBLIC DOMAIN	PUBLIC DOMAIN	CC BY	CC BY SA	CC BY NC	CC BY ND	CC BY NC SA	CC BY NC ND
PUBLIC DOMAIN	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗
PUBLIC DOMAIN	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗
CC BY	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗
CC BY SA	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗
CC BY NC	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✗
CC BY ND	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
CC BY NC SA	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✗
CC BY NC ND	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗

[Tabuľka kompatibility licencií CC /CC BY 4.0](#)

Pri používaní tabuľky si môžete zadať, ktorú licenciu použijete na svoju adaptáciu zvolením reštriktívnejšej z dvoch licencií vzťahujúcich sa na diela, ktoré spájate. Aj keď to z technického hľadiska nie je vaša jediná možnosť licencie autora adaptácie, je to odporúčaný postup, pretože následným používateľom uľahčuje opakované použitie.

Záverečné poznámky

Môže sa zdať komplikované pristupovať k remixu spôsobom, ktorý je v súlade s autorskými právami. Veríme, že ste sa v rámci tejto lekcie oboznámili s niektorými nástrojmi, ktoré vás navedú na to, pristupovať k tejto úlohe. Limitnou otázkou je, či vytvorená adaptácia podlieha autorským právam. Po zodpovedaní tejto otázky už disponujete potrebnými informáciami, aby ste vedeli určiť, ktoré diela zo spoločných statkov môžete začleniť do svojho diela.

Doplnkové zdroje

Ďalšie podrobnosti o súdnych prípadoch uvedených v časti 4.2:

V prípade spoločnosti FedEx Office rozhodnutie potvrdil americký odvolací súd pre 2. obvod, ktorý konštatoval: „Súhrnne povedané, jednoznačné licenčné podmienky umožňujú spoločnosti FedEx kopírovať materiály v mene školského obvodu, ktorý vykonáva práva na základe licencie, a účtovať tomuto obvodu za kopírovanie vyššiu sadzbu, ako sú náklady spoločnosti FedEx, a to v prípade neexistencie žiadnej sťažnosti na to, že školský obvod používa materiály na iné ako „nekomerčné účely“. Návrh na zamietnutie žaloby je schválený.“

V prípade spoločnosti Office Depot spoločnosť Great Minds tvrdila, že obchod s kopírovacími službami porušil licenciu BY-NC-SA 4.0 z rovnakých dôvodov ako spoločnosť FedEx Office; spoločnosť Great Minds však zároveň tvrdila, že vzhľadom na to, že spoločnosť Office Depot oslovila školské okresy s ponukou na zadávanie objednávok na rozmnožovanie materiálov, toto oslovenie je ďalším dôkazom o porušení licencie. Ďalším rozdielom v prípade FedEx Office bolo, že spoločnosti Great Minds a Office Depot uzavreli zmluvu, ktorá špecifikovala, že Office Depot môže pre školské obvody rozmnožovať tie isté verejne financované vzdelávacie materiály a spoločnosti Great Minds platiť licenčné poplatky.⁶

Okresný súd USA pre centrálny okres Kalifornie súhlasil so spoločnosťou Office Depot, keď uviedol, že „dospel k záveru, že verejná licencia Creative Commons jednoznačne udeľuje školám a školským obodom, ktoré sú držiteľmi licencie, právo „reprodukovať a šíriť licencovaný materiál, úplne alebo čiastočne, len na nekomerčné účely“ a nezakazuje školám a školským obodom zadávať kopírovanie materiálov tretím stranám, akou je spoločnosť Office Depot... Keďže školy a školské obvody sú subjekty, ktoré vykonávajú práva udelené na základe verejnej licencie Creative Commons, je irelevantné, že spoločnosť Office Depot mohla na kopírovaní materiálov pre školy a školské obvody zarobiť.

Okrem toho okresný súd uviedol: „Sporná verejná licencia Creative Commons oprávňuje školy: (1) rozmnožovať a používať materiály na nekomerčné účely, (2) výslovne povoľuje školám poskytovať tieto materiály verejnosti akýmkoľvek prostriedkami alebo postupmi“ a (3) nezakazuje školám zadávať kopírovanie externým dodávateľom. Keďže držiteľ licencie môže zákonne využiť zástupcu tretej strany alebo dodávateľa, aby mu pomohol pri výkone jeho licenčných práv, bez zmluvných ustanovení zakazujúcich takúto činnosť spoločnosť, spoločnosť Great Minds neuspela v tvrdení, že konanie spoločnosti Office Depot bolo mimo rozsahu licencie, a preto žaloba spoločnosti Great Minds ohľadom porušenie autorských práv spoločnosťou Office Depot bola zamietnutá. Súd sa zaoberal aj údajnou ponukou spoločnosti Office Depot na kopírovacie služby pre školské obvody.

Súd nezistil, že by rozdiel, na ktorý poukazovala spoločnosť Great Minds, bol presvedčivý alebo že by mal zmeniť výsledok. Prípád Great Minds verzus Office Depot sa dostal na americký odvolací súd pre 9. obvod, ktorý potvrdil rozhodnutie nižšieho súdu.

---

⁶ Podľa [sťažnosti](#) bola táto zmluva uzatvorená v čase, keď prebiehalo súdne konanie so spoločnosťou *FedEx Office*. No v momente, keď okresný súd vyhovel návrhu na zamietnutie žaloby v prospech spoločnosti FedEx Office, spoločnosť Office Depot vypovedala zmluvu so spoločnosťou Great Minds krátko pred uplynutím jej platnosti a na základe rozhodnutia ohľadom spoločnosti FedEx Office pokračovala v rozmnožovaní materiálov spoločnosti Great Minds pre školské obvody bez toho, aby spoločnosti Great Minds vyplácala licenčné poplatky.

Ďalšie informácie o zmene licencií

Creative Commons: *Selected Frequently Asked Questions* (Vybrané často kladené otázky). [CC BY 4.0](#)

Môžem zmeniť licenčné podmienky?

<https://creativecommons.org/faq/#can-i-change-the-license-terms-or-conditions>

- *Môžem uzavrieť samostatné alebo doplnkové zmluvy s používateľmi môjho diela?*
- <https://creativecommons.org/faq/#can-i-enter-into-separate-or-supplemental-agreements-with-users-of-my-work>

Zmena licencií CC prostredníctvom Creative Commons. [CC BY 4.0](#)

- Na tomto odkaze je uvedené usmernenie Creative Commons o zmene licencií CC:
- https://wiki.creativecommons.org/wiki/Modifying_the_CC_licenses

Ďalšie informácie o označovaní licencovaných diel

Creative Commons: *Marking/Creators/Marking Third Partsy Content* (Označovanie/Tvorcovia/Označovanie obsahu tretích strán). [CC BY 4.0](#)

- Táto wiki stránka prezentuje odporúčané postupy a podrobné informácie o označovaní obsahu tretích strán:
- https://wiki.creativecommons.org/wiki/Marking/Creators/Marking_third_party_content#Additional_explanation_and_tips

Ďalšie informácie o kompatibilite licencií

Creative Commons: *Compatible Licences* (Kompatibilné licencie). [CC BY 4.0](#)

Stránka s informáciami o tom, ktoré licencie sú kompatibilné, ako funguje kompatibilita a kde nemusí nevyhnutne existovať kompatibilita medzi licenciami.

<https://creativecommons.org/share-your-work/licensing-considerations/compatible-licenses>

Creative Commons: *Wiki/CC Licence Compatibility* (Kompatibilita licencií Wiki/CC). [CC BY 4.0](#)

Ďalšie informácie o tabuľke compatibility licencií CC

https://wiki.creativecommons.org/wiki/Wiki/cc_license_compatibility

Kompatibilita licencií. [CC BY-SA 3.0](#)

Článok na Wikipédii o kompatibilite licencií vrátane otvorených licencií, ktoré nie sú licenciami CC

https://en.wikipedia.org/wiki/License_compatibility Ďalšie informácie o licenciách CC

Melanie Dulong de Rosnay z Inštitútu pre informačné právo, Univerzite v Amsterdame, a Creative Commons Holandsko: *Creative Commons Licenses Legal Pitfalls: Incompatibilities and Solutions* (Právne úskalia licencií Creative Commons: Nekompatibility a riešenia). [CC BY 3.0 NL](#)

Podrobná správa o ďalších právnych aspektoch nekompatibility, ktorá sa týka rôznych medzinárodných použití

https://www.creativecommons.nl/downloads/101220cc_incompatibilityfinal.pdf

Till Kreutzer: *User Related Drawbacks of Open Content Licensing* (Nevýhody licencovania otvoreného obsahu) in: Eds. Lucie Guibault a Christina Angelopoulos: *Open Content Licensing: From Theory to Practice* (Licencovanie otvoreného obsahu: Od teórie k praxi). [CC BY NC 3.0](#)

Kapitola knihy o niektorých zložitých otázkach, ktoré sa týkajú používateľov otvorene licencovaných materiálov (vrátane licencií CC)

https://books.google.ca/books?id=RW1P5XOp_NoC&lpg=PA127&dq&pg=PP1#v=onepage&q&f=false

Zdroje odporúčané účastníkmi kurzu

Mnohé ďalšie zdroje odporúčané účastníkmi kurzu na získanie certifikátu CC prostredníctvom anotácií Hypothes.is na webovej stránke certifikátu. Hoci Creative Commons tieto zdroje nepreskúmala, radi by sme upozornili na príspevky účastníkov na tejto stránke:

<https://certificates.creativecommons.org/cccertedu/chapter/additional-resources-4/>